

ECHO

ABVV

**De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV**
verschijnt niet in juli en augustus
V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 10, december 2022

■ Economie

ABVV nam dit najaar deel aan
federale Klimaattafels

■ Ondernemingen

Een basisveiligheidsopleiding op de
tijdelijke en mobiele bouwplaatsen
(TMB): advies van de Hoge Raad
voor Preventie en Bescherming op
het werk over het ontwerp KB

■ Sociaal beleid

Rapport Fedris 2021 over arbeidsongevallen:
de cijfers stijgen opnieuw

■ Sociale ombuds

Vrij verkeer, uitzendarbeid en sociale
zekerheid: het HvJ-EU verduidelijkt zijn
interpretatie van Verordening 883/2004

■ Echo regio Brussel

Voorkeurrecht voor huurders van
een te koop staande woning

■ Echo regio Vlaanderen

Campagne: 'Gemeenschapdienst,
niet met ons!'

■ Europa & Internationale relaties

Ontwikkelingssamenwerking: een
gevaarlijke herziening van het KB

Stop de aanvallen op Wit-Russische
syndicalisten

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:
echo@abvv.be

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Loonrapport van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) pleit voor hogere lonen

Zopas bracht de IAO haar loonrapport 2022-2023 uit. Dat is voor ons een belangrijk rapport, omdat het de internationale loonevoluties in kaart brengt en wordt uitgebracht door een instelling die bestuurd wordt door de drie partijen die de loonvorming beïnvloeden: vakbonden, werkgevers en regeringen.

Nog belangrijker zijn de bevindingen zelf, zoals:

- De lonen lopen al twee decennia achter op de productiviteit. De lonen gaan er in de eerste helft van 2022 globaal gezien in reële termen op achteruit (-0,9% globaal en -2,2% in de rijke landen), terwijl de productiviteit blijft groeien. In 2022 loopt die productiviteitsachterstand in de rijke landen op tot 12,6%.
- De laagste inkomens lijden het meeste koopkrachtverlies omdat ze een groter deel van hun inkomen moeten spenderen aan essentiële goederen en diensten zoals energie, terwijl die nu net het meest gestegen zijn in prijs. De daling van de reële lonen komt bovenop de grote inkomensverliezen ten gevolge van (gedeeltelijk) jobverlies tijdens de covidcrisis. De lage lonen en de werknemers waren toen de grootste verliezers.
- Indien passend beleid uitblijft, wordt de kans groot dat de verslechtering van de reële inkomens van de werknemers zich doorzet waardoor de kans op een grotere recessie toeneemt. Het IMF liet al weten dat 2023 voor veel mensen zal aanvoelen als een recessie.

De IAO doet o.a. volgende beleidsaanbevelingen:

- In veel landen is er ruimte om de lonen te verhogen, zonder risico dat dit zou uitmonden in een loon-prijsspiraal (en de inflatie verder aanwakkeren). Sterk sociaal overleg kan daartoe bijdragen.
- Een verbetering van de levensstandaard van de lage inkomens is belangrijk, onder meer via passende minimumlonen. Voor hen zijn doelgerichte maatregelen nodig, naast bredere ondersteuning zoals een (tijdelijke) verlaging van BTW.
- Er moet veel meer werk worden gemaakt om de genderloonkloof te dichten (die globaal gezien nog 20% bedraagt), onder meer via een grotere loontransparantie in de bedrijven en door het optrekken van lonen in ondergewaardeerde sectoren, vaak met een hoge vrouwelijke tewerkstellingsgraad.

De suggesties van de IAO zijn uiteraard geen vakbondspamflet. Maar ze geven wel munitie aan onze strijd voor hogere lonen die beter de productiviteit volgen, voor hogere minimumlonen, voor het verder terugdringen van de genderloonkloof, en voor een lagere BTW op essentiële goederen en diensten. Het zou goed zijn mochten de twee andere betrokken partijen, en zeker de werkgevers, dit rapport ook eens grondig doornemen.

Wettelijk kader van de begroting Mobiliteit - twee unaniem goedgekeurde adviezen

Eind november keurden de NAR en de CRB gezamenlijk 2 adviezen goed over het wettelijk kader van het mobiliteitsbudget; één over het belastingstelsel dat op dit systeem van toepassing is en het andere over een ontwerp van KB dat de formules voor de berekening van de elementen van het mobiliteitsbudget moet vaststellen.

In de adviezen benadrukten de sociale gesprekspartners dat het mobiliteitsbudget moet dienen om de mobiliteit duurzamer te maken en de multimodaliteit te bevorderen, het mag geen (nieuw) instrument worden voor een loonoptimalisatie.

In dit verband vragen zij dat de administratieve praktijken voor de aanvaarding van subsidiabele uitgaven door het mobiliteitsbudget, die terug te vinden zijn via www.mobiliteitsbudget.be/nl, worden opgesteld met het oog op duurzame mobiliteit.

Zij vragen ook om geraadpleegd te worden wanneer wijzigingen aangebracht worden aan de inhoud van de site, om ervoor te zorgen dat die niet zouden leiden tot ongewenste en onbedoelde bestedingen van het mobiliteitsbudget.

Beide Raden verdedigen het algemeen beginsel dat een stabiel wetgevend kader voor het mobiliteitsbudget belangrijk is. Zij bevelen echter aan om de bedragen die in de wetgeving staan, te indexeren, zodat de aantrekkelijkheid van het mobiliteitsbudget ook gewaarborgd is.

De adviezen kunnen op volgende adressen geraadpleegd worden:

<https://cnt-nar.be/sites/default/files/documents/nl/advies-2328.pdf>

<https://cnt-nar.be/sites/default/files/documents/nl/advies-2327.pdf>

ECONOMIE

ABVV nam dit najaar deel aan federale Klimaattafels

Dit najaar werden voor het eerst in België federale Klimaattafels georganiseerd. De Klimaattafels zijn thematische debatten, gecoördineerd door de Dienst Klimaatverandering van de FOD Volksgezondheid, waarop stakeholders, experts en academici hun visie kunnen uiteenzetten over het federale klimaatbeleid en voorstellen kunnen doen om dat klimaatbeleid te versterken. Na een startevenement op 21 september, werden er vijf Klimaattafels georganiseerd: (1) Fiscaliteit en duurzame financiën, (2) Energie, (3) Transport en mobiliteit, (4) Circulaire economie en (5) Federale overheidsgebouwen.

Voor elk van de vijf thema's werden twee Klimaattafels georganiseerd. Op de eerste werd het bestaande federale klimaatbeleid gepresenteerd, gevolgd door een discussie met de stakeholders en academici. Op de tweede werd dan verder gekeken of er min of meer consensuele elementen zijn, waar de verschillende stakeholders van mening verschillen, en welke voorstellen nog meer discussie of concretisering vergen.

Het ABVV nam met verschillende kameraden deel aan de Klimaattafels. Als transversale positie verdedigden we uiteraard een sociaal rechtvaardig klimaatbeleid en een rechtvaardige transitie voor werknemers. Meer concreet pleitten we onder meer voor milieubelastingen die in de eerste plaats de rijksten viseren en voor een rechtvaardige fiscaliteit in het algemeen, voor een sterkere rol voor de overheid in de energiesector met ook een publiek energiebedrijf, en voor de versterking van het openbaar vervoer.

Op 6 december werden de Klimaattafels afgesloten met een slotevenement. Daarop presenteerde de FOD Volksgezondheid een aantal elementen die vaak terugkeerden in de input van de stakeholders en academici. Veel van die elementen zijn procedureel. Zo gaat het over het nut van de Klimaattafels als middel om het klimaatbeleid te versterken, de nood aan een betere coördinatie tussen het federale beleid en de gewesten, over de nood aan een goede berekening van de financieringsbehoeften, en over de noodzaak van voldoende expertise en evaluatie.

Inhoudelijk gaf de FOD Volksgezondheid al enkele interessante, algemene conclusies mee. Zo wezen de stakeholders vaak op het gebrek aan publieke middelen bij de federale overheid, zowel financieel als op vlak van personeel. Daarnaast werd ook geconcludeerd

dat er aandacht moet zijn voor fundamentele dimensies zoals een rechtvaardige transitie, (energie)armoede en gendergelijkheid. Dat zijn twee elementen waar het ABVV herhaaldelijk op gewezen heeft, en we zijn dan ook blij dat ze aan bod kwamen in de presentatie van de FOD op het slotevenement.

Opvallend bij het rondetafelgesprek op het slotevenement was dat vier van de vijf stakeholders vaak op dezelfde lijn zaten. De jongeren, de milieuorganisaties, de armoedebeweging, allen verdedigden ze niet alleen de noodzaak aan een meer ambitieus klimaatbeleid, maar vooral ook de noodzaak aan sociale rechtvaardigheid in het klimaatbeleid. Enkel vanuit werkgeverszijde werd vooral gewezen op de nood aan nieuwe technologieën en de ondersteuning van de bedrijven.

Hoe gaat het nu verder? De federale administraties zullen alle input verwerken in een rapport van de vijf Klimaattafels dat begin 2023 voorgelegd wordt aan de regering en het parlement. Dat rapport kan gebruikt worden als input voor het nieuwe Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP), waarvan een eerste versie klaar moet zijn in juni 2023. Het ABVV zal in 2023 uiteraard ook actief meewerken aan de adviezen over het NEKP binnen de federale overlegorganen.

Meer informatie, met ook video-opnames van het startevenement en het slotevenement, op <https://klimaat.be/news/2022/klimaattafels>.

sacha.dierckx@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Een basisveiligheidsopleiding op de tijdelijke en mobiele bouwplaatsen (TMB): advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk over het ontwerp KB

Op 12 mei werd in het PC Bouw (PC 124) een cao gesloten betreffende de basisveiligheidsopleiding voor de betrokken werknemers. Om deze opleidingsvereiste uit te breiden naar alle aanwezige werknemers (anderen die onder het PC 124 ressorteren) en zelfstandigen op TMB was echter een wijziging van het KB TMB nodig. De sociale partners in de bouwsector hebben dan ook unaniem aan de Minister van Arbeid gevraagd om reglementair op te treden. Een ontwerp KB werd voorgelegd voor advies aan de sociale partners in de Hoge Raad voor Preventie op het Werk.

Onder basisveiligheidsopleiding wordt verstaan een opleiding die bedoeld is om gedurende 8 uur de deelnemers bewust te maken van de risico's, basiskennis van de wettelijke preventieprincipes, de toepassing van aangepaste preventiemaatregelen, enzovoort.

Het ontwerp KB heeft de krijtlijnen van de cao gevolgd maar heeft er een bijkomend element aan toegevoegd over verbeterde communicatie t.o.v. anderstalige betrokkenen op TMB.

Na lang onderhandelen zijn de sociale partners erin geslaagd om tot een unaniem advies te komen.

Beide partijen streven ernaar om de werknemers aan de hand van een veiligheidsopleiding bewust te maken van de risico's op een TMB en de nodige preventiemaatregelen. Ook het systeem van regelmatige evaluatie, feedback, terugkoppelmomenten en, indien nodig, vrijstellingen van de basisveiligheidsopleiding, zou het nut van deze opleiding laten behouden.

Daarnaast zijn de sociale partners akkoord gegaan met het basisprincipe dat de basisveiligheidsopleiding moet worden verstrekt vooraleer de betrokkenen toegelaten worden tot de TMB. Op het terrein is het evenwel niet altijd evident dat de organisatoren van de opleidingen de toeloop aan kandidaten voor deze opleidingen tijdig zouden kunnen verwerken. Daarom hebben we voorgesteld dat de basisveiligheidsopleiding aan de werknemer wordt verstrekt indien mogelijk vooraleer de werkzaamheden op TMB worden uitgevoerd, en in elk geval binnen de maand nadat

deze werknemer de werkzaamheden op de bouwwerf heeft aangevat. In dat laatste geval vragen we dat in afwachting daarvan, de nodige informatie inzake de basisveiligheid op TMB wordt verstrekt, bv. tijdens het onthaal van de betrokken werknemer, of tijdens een toolbox meeting of startwerkvergadering.

Het opleggen van een bepaalde operationele taal in het veiligheidsplan waarin het ontwerp KB voorziet, hebben we evenwel niet pragmatisch gevonden. We hebben daarom voorgesteld om in de regelgeving betreffende TMB het principe van 'begrijpbare communicatie' in te voeren, zodat de boodschap betreffende de veiligheid/gezondheid begrepen wordt door elke betrokken persoon. In het geval van werken met anderstaligen, zou de aannemer die een beroep op anderstaligen doet, een praktisch en sluitend communicatieplan moeten kunnen voorleggen. Het is ook nodig dat de anderstalige werknemers/zelfstandigen communicatiemiddelen ter beschikking hebben die ze kunnen gebruiken en die hen toelaten met anderen op de TMB te communiceren (bv. om een dringend probleem te signaleren, om informatie te vragen, ...) en zichzelf verstaanbaar te maken.

Het organiseren van een efficiënte communicatie maakt immers deel uit van de preventiemaatregelen om een bouwplaats op een veilige wijze te organiseren. Het nemen van preventiemaatregelen betreffende de communicatie op de bouwplaats en het toezicht op de naleving van deze maatregelen behoort zodoende ook tot de opdrachten van de opdrachtgever (eventueel de werkgever van de inrichting waar de bouwplaats is gevestigd), de bouwdirecties belast met de uitvoering, en de aannemers die een beroep doen op onderaanneming.

anna.makhova@abvv.be

De notie 'werkdag' in het nieuwe Burgerlijk Wetboek – de sociale partners in de NAR en het Parlement proberen het kwaad van een ondoordachte wijziging te minimaliseren

Het nieuwe Burgerlijk Wetboek zorgt voor een wijziging van de berekening van de termijnen. Voortaan wordt de zaterdag geen werkdag meer, terwijl dat op basis van de rechtspraak van het Hof van Cassatie wel het geval is voor het arbeidsrecht, waar de zaterdag in de berekening van de termijnen steeds wordt inbegrepen.

Gezien deze nieuwe bepaling algemeen geformuleerd is, geldt zij ook voor de termijnen van het arbeidsrecht. Om de status quo te behouden, moet dus wetgevend worden opgetreden, en dit voor de inwerkingtreding van boek I op 1 januari 2023.

In het advies van de NAR van 16 november 2022 stellen de sociale partners vast dat het huidige systeem geïntegreerd is in de praktijk en dat een wijziging daarvan voor veel problemen en onduidelijkheid zal zorgen.

Eind november werd in de Kamer een wetsvoorstel ingediend dat de nieuwe notie van werkdag niet van toepassing verklaart op de bepalingen die de regelgeving van de arbeidsverhouding tot voorwerp hebben, de sociale zekerheid, en de sociale bijstand op de wetgeving betreffende de pensioenregelingen van de overheidssector. De wet zou in werking treden met ingang van 1 januari 2023 (waarschijnlijk met terugwerkende kracht).

Tuchtmaatregel op het werk: de werkgever is niet de enige rechter!

In een dubbel arrest van 21 november 2022 heeft het Arbeidshof te Bergen erkend dat een tuchtstraf die door de werkgever wordt opgelegd aan één of meerdere werknemers niet op om het even welke wijze kan worden opgelegd: strikte voorwaarden moeten worden nageleefd.

In het desbetreffende geval nam de werkgever de quasi-unilaterale beslissing om, als gevolg van een geschil, twee werknemers te sanctioneren met 3 dagen werk zonder loon. Beide werknemers werden ervan beschuldigd een collega te hebben geïntimideerd en onder druk te hebben gezet. De desbetreffende werknemers hebben, met de steun van het ABVV, de beslissing eerst intern betwist en vervolgens voor het Arbeidshof dat hen gelijk gaf. De directie beslist in beroep te gaan.

Hoewel het Hof het deel van het vonnis hervormt waarin wordt gesteld dat de werkgever de sanctie te laat heeft meegedeeld, geeft het de werknemers echter gelijk met betrekking tot de omstandigheid dat het bestaan van een tekortkoming van de werknemers niet is aangetoond en dat de feiten die aan de bron van de tuchtsanctie liggen, niet zijn vastgesteld. Het belang van deze uitspraak ligt in het gegeven dat het voor werknemers zinvol en zelfs noodzakelijk is om vanaf de eerste sanctie te reageren, en niet pas wanneer er al een quasi-onherroepelijke beslissing is.

■ SOCIAAL BELEID

Rapport Fedris 2021 over arbeidsongevallen: de cijfers stijgen opnieuw

In België wordt het arbeidsongevallenrisico gedekt door de arbeidsongevallenverzekering van de werkgever. Het is dus de verzekeraar die het ongeval erkent en het slachtoffer schadeloosstelt, onder toezicht van Fedris, het federaal agentschap voor beroepsrisico's. Fedris heeft onlangs het statistisch verslag over arbeidsongevallen in de privésector 2021 gepubliceerd op zijn website (<https://www.fedris.be>). Het aantal ongevalsangiften is, vergeleken met 2020, met 12 procent gestegen.

Het is echter in geen enkel opzicht te vergelijken met dat van 2019, waar het nog steeds 13 procent onder ligt. De reden hiervoor is dat telewerken in 2021 grotendeels behouden werd. Het percentage geweigerde ongevallen stijgt nog altijd en bedraagt 14,5%. Het aantal geaccepteerde ongevallen op de weg naar en van het werk (op een miljoen VTE) ligt 21% lager dan in 2019.

Sinds 1985 is het aantal geaccepteerde arbeidsongevallen op de werkplek aanzienlijk gedaald, in tegenstelling tot het aantal ongevallen op de weg naar en van het werk, dat enigszins is toegenomen. Helaas is het acceptatiepercentage sinds 1985 over het geheel genomen gedaald, aangezien verzekeraars steeds meer arbeidsongevallen weigeren. In 2021 waren de gevolgen van alle aangenomen arbeidsongevallen als volgt: 40,7% zonder tijdelijke arbeidsongeschiktheid; 47,9% tijdelijke arbeidsongeschiktheid; 11,4% voorspelde blijvende arbeidsongeschiktheid en 0,1% dodelijk ongeval.

Vergeleken met 2019 is de groep arbeidsongevallen met een voorziene blijvende arbeidsongeschiktheid en dodelijke arbeidsongevallen in 2021 met bijna 4% gedaald. Voor arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid is er een vermindering van 12,5% en voor arbeidsongevallen zonder gevolgen is er een vermindering van 18% ten opzichte van 2019. Net als in voorgaande jaren hebben ongevallen op de weg naar en van het werk ernstigere gevolgen en leiden zij tot een groter aandeel van de voorziene blijvende arbeidsongeschiktheid (13,9%) dan ongevallen op de werkplek (11%). In 2021 waren er 48 dodelijke ongevallen (47 op de weg) (56 in 2020).

Hoewel het aantal verkeersongevallen op de weg naar en van het werk ten opzichte van 2020 is gestegen, is dit - als gevolg van telewerk - nog steeds veel lager dan in 2019. Bij 41,5% van de verkeersongevallen gaat het om een licht voertuig en bij 30% om een twee- of driewielig voertuig. In de leeftijdsgroep van 20 tot 29 jaar is het aantal ongevallen van oudsher hoger dan gemiddeld, maar met minder ernstige gevolgen. In de andere leeftijdscategorieën is het percentage lager dan het gemiddelde, maar ongelukken hebben ernstigere gevolgen.

Voor 2021 is er een stijging voor alle leeftijdscategorieën. Vrouwen (8,6%) blijken vaker het slachtoffer te zijn van ongevallen op de weg naar en van het werk dan mannen (7,8%). Veel van die ongevallen doen zich voor bij huishoudhulpen, verpleegkundigen en kantoorbedienden in algemene functies, waar vrouwen nog altijd talrijker zijn dan mannen. De uitzendsector is bijzonder kwetsbaar en er is een verdere toename van het aantal arbeidsongevallen in 2021. Het verslag bevat ook statistieken over zeer ernstige ongevallen, in functie van de grootte van het bedrijf, de bedrijfsactiviteit enz. Het valt te betreuren dat de cijfers, na een rustiger periode als gevolg van de pandemie, weer stijgen, ook al hebben ze het niveau van 2019 niet bereikt.

isabelle.doyen@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Vrij verkeer, uitzendarbeid en sociale zekerheid: het HvJ-EU verduidelijkt zijn interpretatie van Verordening 883/2004

In een arrest van 13 oktober 2022 verduidelijkt het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) zijn interpretatie van de wet die van toepassing is op uitzendarbeid in een andere lidstaat dan de staat van verblijf, en meer in het bijzonder van toepassing op de periodes tussen de verschillende opdrachten.

Beide zaken hadden betrekking op een werkneemster enerzijds en een werknemer anderzijds, die in het kader van een arbeids-overeenkomst voor uitzendarbeid met tussenpozen in een ander land dan hun land van verblijf opdrachten vervulden. Beiden voerden aan dat gedurende deze periodes tussen de dienstreezen het recht van de werkstaat van toepassing was en dat deze periodes sociale rechten opbouwden (voor het pensioen of voor het recht op kinderbijslag). De zaken hebben elk aanleiding gegeven tot een vonnis en hoger beroep tegen de beslissingen. Het Hof van Beroep beslist het Hof van Justitie te ondervragen over het recht dat van toepassing is krachtens Verordening 883/2004.

De centrale vraag was of de betrokkenen tijdens deze periodes moeten worden beschouwd als zijnde al dan niet werkzaam in loondienst in de zin van artikel 11, § 3, a). Indien dit het geval is, zijn de personen onderworpen aan de wetgeving van de werkstaat. Het Hof, dat zijn arrest-Franzen (dat betrekking had op een andere verordening) herneemt, is van mening dat er gedurende de tussenpozen geen arbeidsverhouding bestaat. De werknemers vallen dus in een rest-categorie, namelijk personen die onderworpen zijn aan de wetgeving van de woonstaat.

Het arrest kan via volgende link geraadpleegd worden: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=267129&pageIndex=0&doclang=fr&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=514889>

hugues.ghenne@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Voorkeurrecht voor huurders van een te koop staande woning

Op 15 december 2022 heeft Brupartners een advies uitgebracht over het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de Brusselse Huisvestingscode met het oog op de invoering van een voorkeurrecht voor de huurders van een te koop aangeboden woning. Dit voorontwerp van ordonnantie beoogt de effectiviteit van het recht op huisvesting te waarborgen en de toegang tot eigendom voor huurders te bevorderen. Dit maakt deel uit van actie 32 van het noodplan huisvesting (Plan d'Urgence Logement of PUL). Het voorkeurrecht is een koopprioriteit die wordt toegekend aan huurders met betrekking tot de woning waarin zij wonen.

Het is echter een verdeeld advies.

De werkgeversorganisaties en de middenstandsorganisaties hebben zich daartegen verzet, omdat de invoering van een voorkeurrecht een ernstige belemmering zou vormen voor het eigendomsrecht, aangezien de eigenaar niet meer vrijelijk kan beslissen aan wie hij zijn onroerend goed verkoopt.

Daarentegen juichen de representatieve werknemersvertegenwoordigers het initiatief toe. Zij zijn van mening dat het voorontwerp van ordonnantie de verdienste heeft dat het de doeltreffendheid versterkt van de verplichting van de verhuurder om zijn voornemen tot verkoop van de woning te melden. Deze verplichting, die reeds is opgenomen in de Brusselse huisvestingscode, wordt in de praktijk slechts zelden nageleefd. Zij benadrukten tevens dat de inbreuk op het eigendomsrecht evenredig en gerechtvaardigd is om het recht op huisvesting te bevorderen. Zij moedigden de regering echter aan aandacht te besteden aan de technische en juridische problemen die de uitoefening van dit recht kunnen belemmeren. Ten slotte zijn de werknemersorganisaties van mening dat deze maatregel een positief effect kan hebben op mensen die zich in Brussel willen vestigen of hun situatie willen handhaven en die huisvesting als een vitale functie en niet als een investering beschouwen.

samuel.droolans@fgtb.be

Nog geen herwaarderingscoëfficiënt voor de aanvullende vergoedingen SWT en nachtarbeid

Naar jaarlijkse gewoonte buigt de NAR zich op einde van het kalenderjaar over de bepaling van de herwaarderingscoëfficiënt van de aanvullende vergoedingen voor SWT en de vergoedingen wegens nachtarbeid, zodat deze bedragen gekoppeld kunnen worden aan de evolutie van de conventionele lonen. Deze vaststelling is niets anders dan de uitwerking van de verplichting vervat in de cao's 17 en 46.

Dit jaareinde is de NAR er echter nog niet in geslaagd de coëfficiënt vast te leggen. De vakbonden stellen alles in het werk om zo spoedig mogelijk tot een akkoord te komen, want ook voor deze mensen wordt het leven duurder.

Steunmaatregelen bij de ontwikkeling en de economische overgang van ondernemingen

Op dezelfde dag diende Brupartners een ander advies in over het voorontwerp van ordonnantie betreffende de steun aan de ontwikkeling en de economische transitie van ondernemingen.

De hervorming van de steunmaatregelen voor de economische ontwikkeling van de ondernemingen past in het kader van de transitie van de Brusselse economie 2030, namelijk het koolstofvrij maken van alle sectoren met daarbij een versterking van de steun van het Gewest aan de sectoren van de circulaire economie, de sociale economie en van de digitalisering van de economie. De hervorming voorziet in een geleidelijke heroriëntering van de overheidssteun naar de zogeheten voorbeeldige economische modellen op sociaal en/of milieugebied.

Ook dit is een verdeeld advies.

Nieuwe blog: Kan fotografie de wereld veranderen?

Met het gloednieuwe magazine RAUW wil Linx+ meer zichtbaarheid geven aan sociale fotografie. Waarom doet een sociaal-culturele vereniging zoiets? En kan fotografie vandaag nog steeds een maatschappelijke rol spelen om onrecht aan te klagen?

Een beroemde quote van de bekende oorlogs- en documentairefotograaf Robert Capa luidt: als je foto's niet goed zijn, sta je niet dicht genoeg bij je onderwerp. Voor sociale fotografie is dat onderwerp kort en eenvoudig gezegd: de mens en zijn sociale positie.

Lees er meer over in onze blog: <https://abvv-experten.be/vakbond/kan-fotografie-de-wereld-veranderen/>

ECHO REGIO VLAANDEREN

Campagne: 'Gemeenschapsdienst, niet met ons!'

Op 1 januari 2023 voert de Vlaamse regering de verplichte gemeenschapsdienst in. Iedereen die langer dan twee jaar werkloos is zal vanaf dan verplicht kunnen worden om voor 1,3 euro per uur klusjes uit te voeren. Wie weigert kan de uitkering verliezen.

In Nederland voerde men al eerder een soort gemeenschapsdienst in, nl. de 'tegenprestatie' onder de Participatiewet. Via die 'tegenprestatie' kan de gemeente uitkeringsgerechtigden verplichten tot het uitvoeren van een 'maatschappelijk nuttige' activiteit als je je uitkering wilt behouden. Het gevolg is dat via allerlei constructies commerciële bedrijven die ook bij ons actief zijn - zoals Hema, Hello Fresh, Albert Heijn ... stelselmatig uitkeringsgerechtigden gratis en voor niets laten werken zonder zicht op een betaalde baan. Dit ten koste van echte jobs

Hoewel de Nederlandse gemeenschapsdienst ook niet in eerste instantie in de privésector werd ingezet, bleek al gauw dat via onderaanneming uitkeringsgerechtigden ook in commerciële bedrijven werden ingezet.

Over wie gaat het?

Vandaag zijn er meer dan 63.000 werkzoekenden in Vlaanderen al langer dan twee jaar op zoek naar een job. Dat is net meer dan 1 op 3 van de werkzoekenden. In Vlaanderen kennen we een disproportioneel hoog aantal langdurig werkzoekenden. Een problematiek die al meer dan een decennium meegaat.

Een tweede kenmerk van de Vlaamse arbeidsmarkt is de aanhoudende krapte. De economie doet het (vooralsnog) goed. Vele openstaande vacatures worden steeds moeilijker of zelfs helemaal niet ingevuld.

Onder dat beeld van krapte schuilen echter twee ingrijpende fenomenen die de kansen van (langdurig) werkzoekenden in Vlaanderen serieus beperken. Enerzijds heb je de mismatch tussen wat vacatures vragen en de ervaring en competenties van wie werk zoekt. Slechts 17% van de zeer langdurig werkzoekenden (> 2 jaar) zijn hoogopgeleid. Anderzijds botsen langdurig werkzoekenden continue tegen een hele resem drempels op de arbeidsmarkt zoals mobiliteitsissues, discriminatie ...

Volgens de werkgevers zijn er te weinig geschikte profielen in de huidige werkzoekendenpopulatie. Het is niet enkel het gebrek aan juiste scholing dat hen parten speelt, ze heb-

ben vaak ook niet de juiste leeftijd of fysiek: 37% van de groep van langdurig werkzoekenden is 55+ en 36,7% heeft een arbeidsbeperking (niet cumulatief). Daar komt nog eens bij dat hoe langer je in de werkloosheid zit, hoe meer je kansen op een job afnemen.

Ondanks haar ruime bevoegdheid slaagt Vlaanderen er niet in om langdurige werkloosheid te bestrijden. Bovendien gaat gemeenschapsdienst in tegen het recht op werk en het recht op vrije keuze van arbeid. Enkel veroordeelden kunnen vandaag een werkstraf opgelegd krijgen. In Vlaanderen worden uitkeringsgerechtigden binnenkort dus op dezelfde manier benaderd als mensen die criminele feiten hebben gepleegd.

Campagne 'Niet met Ons'

Gemeenschapsdienst bedreigt werklozen én werknemers. Daarom is het Vlaams ABVV gestart met een campagne met één duidelijke eis: de afschaffing van de gemeenschapsdienst.

Er zijn heel wat zaken die ertoe leiden dat mensen in de werkloosheid geraken en erin blijven zitten. Het zijn die oorzaken die bestreden moet worden. Een paar uur straten vegen of soep opdienen zonder begeleiding op de werkvloer, zonder concrete ambities om armoede en discriminatie te bestrijden, zonder deftig loon naar werk, gaat de langdurige werkloosheid niet doen verdwijnen.

Het Vlaams ABVV vraagt daarom om een andere aanpak voor langdurig werkzoekenden. Daarnaast voeren we ook actie op de werkvloer. Met een charter 'geen gemeenschapsdienst op onze werkvloer' gaan delegees aan de slag om werkgevers te overtuigen geen uitkeringsgerechtigden, in het kader van gemeenschapsdienst, onbetaald in te zetten op de werkvloer. Nu niet en ook niet in de toekomst.

caro.vanderschueren@vlaamsabvv.be

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Ontwikkelingssamenwerking: een gevaarlijke herziening van het KB

Sinds de laatste hervorming van de sector ontwikkelingssamenwerking worden de beginselen met betrekking tot de accreditatie en medefinanciering van organisaties geregeld in het KB van 11 september 2016. De hervorming werd gelanceerd met het oog op een grotere efficiëntie en was in de eerste plaats een top-downproces. Deze aanpak mag dan wel gebaseerd zijn op de doelstellingen van de officiële samenwerking, maar vormt niettemin een aanslag op de autonomie en diversiteit van de actoren. De dreiging van drastische bezuinigingen op de begroting, gaf hen weinig onderhandelingsruimte. In een onzeker onderhandelingsklimaat werd begin 2016 in het screeningproces dan ook overgegaan tot een afroming van de spelers op basis van zuivere managementcriteria.

Welnu, de besprekingen in verband met de volgende screening en dus de erkenning van de actoren van de samenwerking (2026) zijn ondertussen al begonnen. Onder het voorwendsel van administratieve vereenvoudiging wil de DGD (Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp),

die chronisch onderbezet is, het KB wijzigen door een aantal van deze criteria aan te scherpen met als doel het aantal actoren en het aantal "dossiers", te verminderen. Het maatschappelijk draagvlak van de organisaties dreigt zo een bureaucratisch instrument te worden dat de facto middelgrote organisaties elimineert. Het zijn net die organisaties die de diversiteit van het Belgische verenigingsleven uitmaken.

Het ISVI is een van de organisaties die momenteel niet aan de nieuwe criteria voldoen, net als sommige universitaire ngo's. Afgezien van de specifieke situatie van het ISVI is er dus een groot risico dat de diversiteit van de internationale solidariteitsorganisaties wordt uitgehold ten gunste van een paar grote ngo's, die vooral worden gekenmerkt door hun vermogen om bureaucratisch en administratief te werk te gaan. Het is duidelijk dat ISVI waakzaam zal blijven opdat een dergelijke verglijding beperkt blijft.

laurent.atsou@abvv.be

Stop de aanvallen op Wit-Russische syndicalisten

Nadat het Wit-Russische Hooggerechtshof in juli de democratische vakbeweging ontbond, worden er vandaag nog minstens 37 syndicalisten vastgehouden. Sommige vakbondsleden werden al tot zware gevangenisstraffen veroordeeld. Op 20 december vindt in Minsk het proces plaats tegen de drie leiders van het Congres van democratische vakbonden van Wit-Rusland (BKDP). Het gaat om Aliaksandr Yarashuk, Siarhei Abtusevich en Iryna But-Husaim. Zij werden op 19 april op hun werkplaats of thuis gearresteerd, in hechtenis genomen en hebben geen enkel contact met hun collega's van de vakbond. Zij worden ervan beschuldigd de openbare orde ernstig te hebben geschonden door middel van collectieve acties en ook zij lopen het risico op lange gevangenisstraffen. De voorzitter van de BKDP, Aliaksandr Yarashuk, riskeert een gevangenisstraf van vier tot twaalf jaar.

De internationale vakbeweging is ernstig bekommerd om deze gang van zaken en eist de vrijlating van de gearresteerde syndicalisten. In feite is dit de zoveelste episode in een constante vervolging van de democratische en onafhankelijke vakbeweging, die nu al tientallen jaren aan de gang is.

De IAO heeft zich aangesloten bij de internationale vakbeweging om een einde te ma-

ken aan de vervolging van degenen die in dat land op vreedzame wijze hun recht op vakbondsvrijheid uitoefenen. Volgend jaar in maart zal de IAO tijdens de volgende bijeenkomst van de raad van bestuur mogelijke economische sancties tegen het regime-Loekasjenko bespreken. Die sancties moeten in werking treden als twee derde van de afgevaardigden daartoe tijdens de Internationale Arbeidsconferentie in juni besluiten. Het zal de druk op de EU om sancties op te leggen naar aanleiding van de ernstige schendingen van de vakbondsrechten in dat land opvoeren.

Het ABVV neemt deel aan de solidariteitscampagne die door de internationale vakbeweging en mensenrechtenorganisaties gestart werd. Wij eisen dat de IAO en de ambassades van democratische landen, zoals België, het proces kunnen volgen en bijwonen en wij roepen onze partners en militanten op de petitie online te ondertekenen Belarus: Stop the attacks on the unions - free jailed union activists now

thierry.aerts@abvv.be

rafael.lamas@abvv.be

IVV-congres

Tijdens het IVV-congres in Melbourne organiseerde het ISVI samen met de instituten voor internationale samenwerking van het ACV en ACLVB een ontmoeting tussen de vakbondspartners waarmee de 3 Belgische vakbonden wereldwijd samenwerkingsverbanden hebben. De beste praktijken en opgedane lessen, obstakels, opportuniteiten en prioriteiten rond de thema's gender en klimaat werden geïdentificeerd aan de hand van vragenlijsten en discussie.

De uitwisseling toonden aan dat, hoewel er door de globalisering veel ervaringen gelijklopen (vb. crises en hun wereldwijde impact), er toch ook regionale/nationale verschillen zijn, gelinkt aan wetgeving, de historische rol van vakbonden, enzovoort. Rond gender based violence en ILO Conventie 190 hadden veel vakbonden al een benadering/strategie, wat minder het geval bleek m.b.t. loonongelijkheid en betaald moederschapverlof. De nood aan correcte data rond lonen en gelijke taxering van werkenden ongeacht hun gender enerzijds, en anderzijds aan publieke crèches en wetgeving tegen job-of loonverlies bij moederschap en voor betaald vaderschapverlof, werden besproken.

Rond klimaat is een betere kennis van de praktische toepassing van just transition nodig om de valse tegenstelling tussen klimaat- en sociale maatregelen tegen te gaan. Ook moet er ingezet worden op de link tussen OHS en milieu/klimaat tijdens collectieve onderhandelingen. Uit deze ervaring worden conclusies voor leertrajecten getrokken rond onderhandelingen voor cao's.